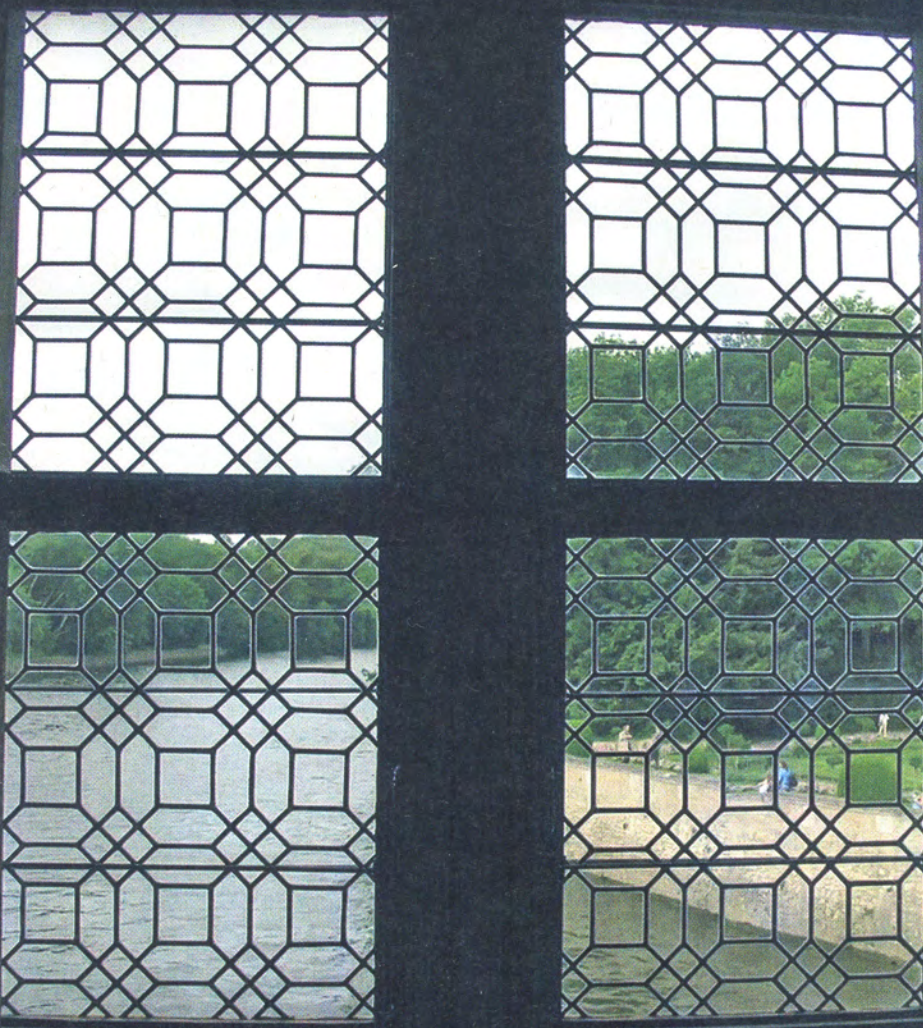

ПОГЛЕД КРОЗ ГЕНИЈЕВ ПРОЗОР

ЛЕОНАРДОВЕ ОСМИЦЕ

*Ово је само мали покушај да се дође до
сазнања како је настало нешто данас
општепознато, а потиче из 15. века...*

По нашем старом добром обичају, телевизор је био непрекидно укључен, и с једног од „историјских“ канала до ушију ми је некако допрло: „...а можда је Леонардо да Винчи своје последње дане провео баш у овој соби, уживајући у погледу?“ Преко целог екрана ширио се двокрилни прозор. Остао сам без даха јер сам угледао нешто што ме је тренутно подсетило на... На шта вама личе шаре на овом прозору?

Водоравне оловне линије учвршћивале су комаде изрезаног стакла и визуелно их поништавале, стварајући ми у глави савршене дигиталне осмице попут оних са ценовника на бензинским пумпама или у тек отвореним продавницама. Сутрадан сам се бацио на посао и у претраживаче укуцао све оно што би ме могло довести до неког резултата. Лако сам нашао већ виђени прозор...

Необичне степенице

Француски краљ Франсоа I омогућио је Леонарду да последње године живота угодно проведе на његовом имању, а он му се одужио тако што је узео учешће у коначном уређењу дворца у долини Лоаре – краљеве „ло-

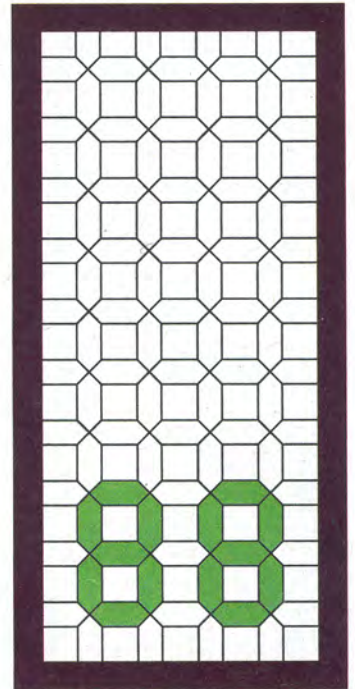
Замак у Клуу – улаз са Леонардовим прозорима

вачке” резиденције у Шамбору. Ту је за краљицу и остале даме направио двоје спиралних степеница на којима се оне никако нису могле срести. Истина, могле су да се виде.

Али Леонардо је своје последње дане провео у месту Клуу, у близини краљевског замка Амбоаз, где му је Фран-

соа I дао на располагање здање Кло Лус, доделивши му још и богату апанажу. Ту се стари мајстор одмарао с омиљеним ученицима усавшавајући успут нека своја стара решења. Тако се убрзо досетио да би се уз скоро незнатне преправке, са прозора у Шамбору могла избацити она естетски не нарочито успешна оловна ојачања те се одмах бацио на посао. Преправку је извео тамо где је и станао па погледајте шта нам је оставио.

На фотографији лево види се један од већих сачуваних прозора са дворца Кло Лус, а горе је и графички приказ већег дела тог истог прозорског окна са благо затамњеним пољима у која можете уписати вашу оцену за овај прелепи прозор – и то Леонардовим „дигиталним” бројевима од 00 до 99. Леонардовим бројевима?

Ако лаже коза, не лаже rog! Да ли ћемо дочекати дан када ће се ова непобитна чињеница најзад озваничити?

Иако сам од малих ногу куповао све оно што је имало везе са старим мајстором, а и данас са готово свих путовања по свету доносим разне књиге о њему и његовим делима, никада нисам наишао ни на један податак о тим дигиталним бројевима.

Пошто је првенствено реч о елементима прављеним од стакла и накнадно спајаним топљеним оловом, логично је да су сви велики комади морали бити исецани правим потезима.

Сама конструкција, пре сечења, морала је по свој прилици да садржи основне геометријске ликове – у овом случају круг и квадрат. Починемо квадратом око којег је описана кружница, а следећи корак је копирање па ротирање тог новог квадрата за 45 степени. Две дијагонале једног од квадрата поделиле су га на четири мања. Све ово јасно је приказано на шест илустрација поређаних по фазама самог поступка конструисања. Нови смањени квадрат даје нам благи наговештај шта нам је даље чинити. Да ли то и ви видите?

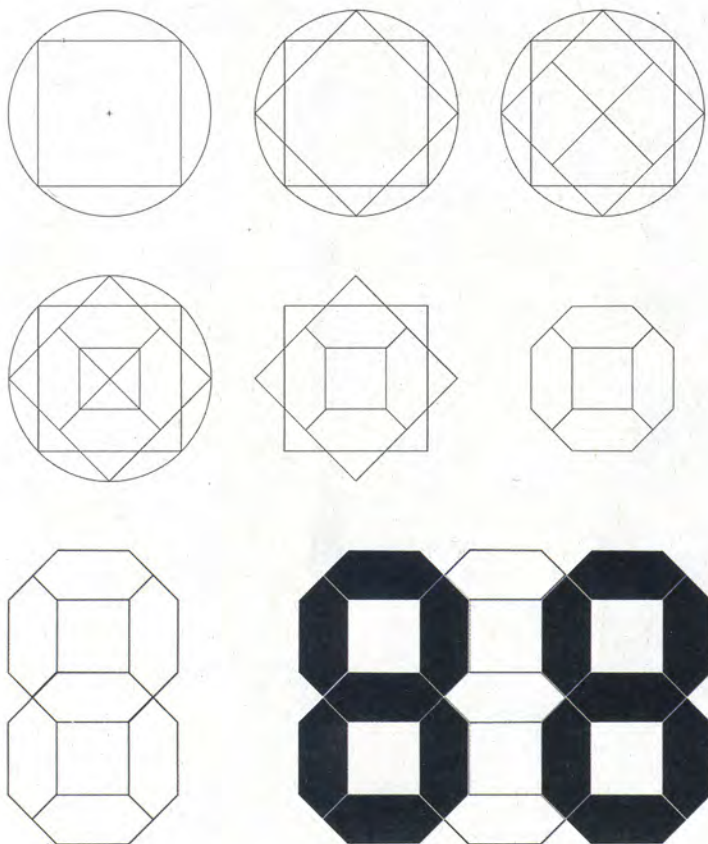
У другом реду долази до постепеног свођење облика те смо прво обрисали кружницу, а затим и све оно што се налази око „стабилног” квадрата. На крају смо склонили и њега и преостала су четири ис-

Леонардо да Винчи

Франсоа Први

Замак у француском месту Клуу где је Леонардо провео своје последње дане

 товетна елемента, која су основ Леонардових бројева.

Крадљивац Вуд

И тако смо сами дошли до основног елемента с прозора дворца Кло Лус, са уверењем да га је и Леонардо осмислио на сличан начин. Лепо је бар на тренутак за-

мишљати како смо са Да Винчијем били на истој таласној дужини.

Основни елемент је ипак само почетак. Тек његовим удвостручавањем и спајањем оба осмоугаоника настаје оно што видимо као „дигиталну осмицу“ и предложак за уписивање свих десет дигиталних бројева –

од нула до девет. Помаком једне осмице за њену ширину добијамо могућност да ту уписујемо двоцифрне бројеве. На исти начин можемо да створимо простор и за знатно веће бројеве.

Био је ово само покушај да се дође до сазнања како је настало нешто што је данас општепознато и што при-

пада свима нама. Дигитални бројеви вероватно могу да се направе и на неки други начин, а један од најпростијих потиче из 1485. године. Ма, какве кружнице и какви ба- крачи?

На знатно оштећеној фасади Цркве Санта Марија у Малаги још се јасно учављу елементи које је главни

Фасада Цркве Свете Марије у Малаги

мајстор већ раније негде видео и по сећању нацртао. Изабрао сам детаљ где се најбоље виде поља исцртана по малтеру која је ваљало четкицом обојити једно по једно. Не знам како је посао био погођен, по урађеном пољу или на сат, али сам сигуран да су сироти ученици имали пуне руке посла.

ве бројеве, у разним бојама, и дан и ноћ гледамо на нашим телевизорима, даљинским управљачима, будилницима, штедњацима, вагама...

Оно што је почело у Шамбору као знак захвалности француском краљу претворило се у причу којој се не види крај. Прича о бројевима

Прозори старе синагоге у Сегедину

Леонардове бројеве налазио сам у црквама и капелама широм Француске, Шпаније, Италије... И прозори на старој синагоги у Сегедину носе на себи лако читљиве дигиталне бројеве, али су по облику много ближи онима које је урадио за француског краља пре коначне преправке.

После много времена схватили смо дуго скривену истину, али не мислим да смо први који су у пројектима старог генија нашли оно што је постало део наше свакодневице. Њего-

вим није завршена. Лепо је знати како је Леонардо направио своје бројеве, али знамо ли ко је осмислио бројеве које је он „дотерао“ до дигиталних? Ко му је обезбедио материјал за „бројне“ игре? Ако вас занимају ова и друге приче о бројевима, моћи ћете да их прочитате у књизи „Мистерије и како их се решити“, која је у завршној припреми.

Амерички проналазач Френк В. Вуд ископао је онекуд Леонардов изум, прилагодио га времену и „седмесементни дисплеј“ пријавио као свој проналазак, с незнатном преправком броја четири. После много обрта, Државни завод за патенте озваничио га је 8. новембра 1910. године.

Вуд је захтев предао 17. јуна 1908. године, и на одговор чекао две и по године, јер је бирократија и тада била на висини задатка.

Модерно доба је узимало свој данак, електрификација је газила све пред собом и доносила нам неко ново светло. У реду је, слажем се, струја је струја, и преправке су преправке, али дигитални бројеви су ипак Леонардови, зар не? ■

Миодраг
Иванишевић

Репертоар и детаљи турнеје Дечје филхармоније

ДЕЦА ДЕЦИ

Поводом месеца музике бесплатни концерти на трговима уз ПЕТ амбалажу уместо улазнице

Дечја филхармонија обележиће јун – месец музике – турнејом по градовима Србије. Као део пројекта фондације „Деца деци“ чланови филхармоније наступаће на трговима са својим вршњацима из градова-домаћина, као еколошка концертна дворана („Pop Up Eco Concert Hall“). Сви концерти биће бесплатни, а уместо улазнице биће довољно понети ПЕТ амбалажу. Турнеја се остварује уз подршку Амбасаде Сједињених Америчких Држава, у сарадњи са музичким школама из седам градова Србије и укључиће музицирање и повезивање деце уз заједничке наступе и наступе солиста. Подршку турнеји пружају компаније „Coca-Cola Hellenic“, „Sekopak“, „НИС“ и „Ласта“.

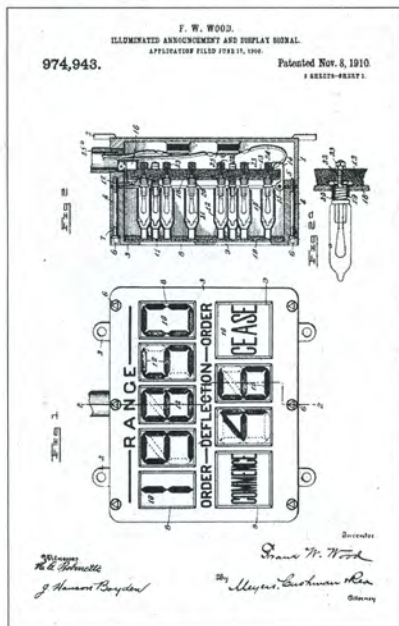
На догађају за медије изнети су детаљи турнеје и репертоар. Говорили су: Ерика Кин, аташе за културу Амбасаде Сједињених Америчких Држава у Београду, Марина Узелац, директорка фондације „Деца деци“ и Данијела Бајић, уметнички директор Дечје филхармоније. Као увод у концерте који очекују Србију, наступили су чланови Дечје филхармоније: виолинисткиња Катарина Мрвић, вишеструки победник Републичког такмичења у виолини и виоли, победница Фестивала музичких школа Србије и Смотре талената у Сремским Карловцима, ђак генерације у Основној музичкој школи „Вла-

димир Ђорђевић“ и гудачки квартет у саставу: Нина Стакић и Елеонора Анђелић (виолине), Ања Ђуричић (виола) и Ђорђе Живков (виолончело).

Распоред турнеје: 18. 06. Зрењанин (12.00 ч) и Нови Сад (18.00 ч), 21. 06. Београд (18.00 ч), 25. 06. Ниш (12.00 ч) и Крушевац (18.00 ч), 26. 06. Пожаревац (18.00 ч). На концерту у Београду ће као солиста оркестра наступити Катарина Мрвић (виолина). Диригент је Вера Илић. На репертоару ће се наћи препознатљива музика великих филмских и телевизијских хитова: „Ловац на јелене“, „Ратови звезда“, „Роки“, „Пирати са Кариба“, „Игра престола“ и друге чувене композиције у аранжману Игора Ивића.

Чланови Дечје филхармоније су даровити ђаци нижих и средњих музичких школа из Београда, добитници награда на угледним домаћим и међународним такмичењима. Неки од њих су дугогодишњи корисници инструмената фондације „Деца деци“, која на тај начин помаже њихово школовање и професионално напредовање. Са циљем стварања шире платформе за културну размену и повезивање најмлађих, фондација „Деца деци“ од прошле године проширила је своје деловање на регион, оформљен је и регионални дечји оркестар, који чине деца из пет градова: Београда, Загреба, Љубљане, Сарајева, Скопља ■

www.decadeci.com
facebook.com/DecjaFilharmonija/

Пријава Патентном заводу проналазача Френка Вуда

